

'ಹಿವರೆ ಬಜಾರ್' ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೆಮ್ಮೆ

ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಗುಡ್ಡದ ಹಸಿರು ಮಾಯವಾಗಿ ಸುರಿದ ಮಳೆ ನೀರು ನೆಲದ ಸತ್ತವನ್ನೂ ಬಾಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿತ್ತು. ಬರ ತಾಳಲಾರದ ಜನ ಊರು ಬಿಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದ್ದರು. ಸಮೀಪದ ಅರಣ್ಯ ಬೋಳಾಗಿ ಹಳ್ಳಿ ಬೆಂಗಾಡಿನಂತಿತ್ತು. ಆಗ ಊರು ಬಿಟ್ಟವರ ಪೈಕಿ ಸುಂದರ್‌ಬಾಯಿ ಗಾಯಕ್‌ವಾಡ್ ಕೂಡಾ ಒಬ್ಬಳು. ಮುಂಬೈನ ಕೊಳಗೇರಿಯ ಚಾಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟು ವರ್ಷ ಬಾಳುವೆ ನಡೆಸಿ, ಚಾಳಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಸುಣ್ಣ ಹೊಡೆಯಲೂ ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ತಾನು ತೊರೆದು ಬಂದಿದ್ದ ಅಹಮದ್‌ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬರಬೀಡಿತ ಹಳ್ಳಿ ಹಿವರೆ ಬಜಾರ್‌ನಿಂದ ಸಿಹಿಸುದ್ದಿಯೊಂದು ಸುಂದರ್‌ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ವತಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿ ಊರಿನ ಗುಡ್ಡದ ಸುತ್ತ ಬರೋಬ್ಬರಿ 40 ಸಾವಿರ ತೋಡುಗಳನ್ನು ತೋಡಲಾಯಿತು. ಕಡಿಯಲಾಗಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಗಿಡ ನೆಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಊರಿನ ಹಸಿರನ್ನು 70 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ ತರುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು. 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ತೋಡು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೀಕರಣದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಅಂತರ್ಜಲ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣ ತಲುಪಿತು. 200ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲಾಯಿತು. ಕೊಳಗೇರಿಯಿಂದ ಸೀದಾ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದ ಸುಂದರ್‌ಬಾಯಿ, ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಕೂಲಿಯಾಗಿ ದುಡಿಯಲು ಶುರುಮಾಡಿದಳು. ಮಳೆಯ ಪ್ರತಿ ಹನಿಯನ್ನೂ ಕಾಪಿಡುವ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಅಂತರ್ಜಲ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ತುಂಬಿದ ಊರ ಕೆರೆಯ

ನೀರಿನಿಂದ ತನ್ನ ಮೂರು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ 1999ರಲ್ಲಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಬೆಳೆದು 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೂಲಿಯಾಗಿದ್ದವಳು, ಜಮೀನ್ದಾರ್‌ಕಾಗಿ ಬದಲಾದಳು. ಮತ್ತೆ ಮೂರು ಎಕರೆ ಜಾಗಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯೇ ಶೂರಿಟಿ ನೀಡಿತು. ಈಗ ಸುಂದರ್ ಬಾಯಿ ತನ್ನ ಎಂಟು ಎಕರೆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈರುಳ್ಳಿ, ಟೊಮ್ಮಾಟೊ, ಆಲೂಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೂ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಈಗ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ಹಿವರೆ ಬಜಾರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಗ್ರಾಮವೀಗ ನಂದನವನದಂತಾಗಿ ಊರಿನ ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧ ಜನ ಲಕ್ಷಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚಾಯತಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿರುವ ಪೋಪಟ್ ರಾವ್ ಪವಾರ್ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಊರಿಗಾಗಿ ಐದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದರ್ಶ ಗ್ರಾಮ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿ ಬರುವ ಹಿವರೆ ಬಜಾರ್‌ನಲ್ಲಿ, ಮದ್ಯಸೇವನೆ, ಮರಕಡಿತ, ಜಾನುವಾರು ಮೇಯುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಗ್ರಾಮದ ನೈರ್ಮಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮದಾನ ಮಾಡುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಡಿನಿಂದ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ತರಬಹುದು ಮತ್ತು ಪ್ರತೀ ಮೇವಿನ ರಾಶಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.

ಮೇಲಿನವು ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಷ್ಟೇ. ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಭಾರತದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಇವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಗುಳುಂ ಮಾಡಿ, ಊರನ್ನೇ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿ, ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಪಂಗಡ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಳಾದ ಗ್ರಾಮಗಳೂ ಇವೆ. ವಿವಿಧ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬಹುತೇಕ ಹಾಳುಮಾಡಿದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ಜನ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ಮೂಲ ಸೊಗಡನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಲಾಭಗಳು ಕಾರು, ಬೈಕು, ಮೊಬೈಲು, ಫ್ರಿಜ್, ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟೆಲ್ಲರ್, ಡ್ರೋನ್‌ಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ತಲುಪಿವೆ. ಬೇವು, ಹೊಂಗಯ ನೆರಳಿಗೆ ಮನೆಮಾತಾಗಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೇಗೆ ನೆತ್ತಿ ತಂಪು ಮಾಡುವ ಯಾವ ಮರಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ನೆಲಮೂಲದ ಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯ ಔಷಧ ಸೇವಿಸಿ ಗುಣ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಸ್ಪತೆಯ ವೈದ್ಯರನ್ನೂ ಕಾಣಲು ಸರದಿ ಸಾಲು ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ತತ್ವ, ಸಹಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಮರೆತ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನ ಯಾವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಕಾಣದೆ, ಕಂಪನಿಗಳು ತೋರುವ ಆಮಿಷಕ್ಕೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗವೇ ಇರುವ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ, ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳ ಸಮರ್ಥ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಕನಸಿನ ಗ್ರಾಮ ರಾಜ್ಯ ಸಾಕಾರಗೊಂಡು, ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನಗರಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿದರೆ ಇಡೀ ದೇಶ ನೆಮ್ಮದಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎರಡನ್ನೂ ಕಾಣಬಲ್ಲದು.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ: feedback@sudha.co.in